

Uchwała nr 15 /2023
Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej
z dnia 24 marca 2023 r.

w sprawie wyrażenia poparcia dla postulatów Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych dotyczących przywrócenia spółdzielniom inwalidów przywilejów podatkowych i gospodarczych uzasadnionych ich szczególną rolą dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 259 § 2 pkt. 1 i 8 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r., poz. 648 z późn.zm.) i art. 15 zzzz ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2021.2095 t.j. z dnia 2021.11.22) Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej

p o s t a n a w i a :

§ 1

wyrazić poparcie dla postulatów Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych dotyczących przywrócenia spółdzielniom inwalidów przywilejów podatkowych i gospodarczych uzasadnionych ich szczególną rolą dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

§ 2

uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Sekretarz
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej**

/Maciej Palej/

**Przewodniczący
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej**

/dr Jerzy Jankowski/

Załącznik:

- stanowisko Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych

KRAJOWY ZWIĄZEK REWIZYJNY

Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych

ul. Galczyńskiego 4

tel (0-22) 827-86-80
(0-22) 828-46-94

www.kzrsiisn.pl
email: kzrsiisn@poczta.onet.pl

00-362 Warszawa

Bank Pekao SA
25 1240 6175 1111 0000 4565 4730
NIP: 525-10-17-503

KZR/ 30 / 2023

Warszawa, 13.03 2023

Członkowie Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej
Jasna 1
00-013 Warszawa

Licząc na poparcie postulatów środowiska spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych, przekazujemy przygotowane Stanowisko.

Zmiany gospodarczo-ustrojowe ostatnich 30 lat niekorzystnie odcisnęły swoje piętno na spółdzielczość a szczególnie sektorze spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych. Poddanie regułom rynkowym spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych, których głównym celem jest zawodowa i społeczna rehabilitacja osób niepełnosprawnych, skazało je na nierówną walkę z konkurencją. Z 450 spółdzielni inwalidów w roku 1989, do dziś działa około 150 przy czym żadne nie powstały w XXI wieku. Spółdzielnie inwalidów zatrudniały wtedy ponad 200 tys osób niepełnosprawnych czyli mniej więcej tyle co obecnie jest zatrudnionych przez wszystkie podmioty (otrzymujące pomoc z środków PFRON – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych).

Obowiązek udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym, a tym samym ich prawo do otrzymania pomocy ze strony Państwa wynika z samej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz między innymi z przepisów ustawy prawo spółdzielcze, na podstawie, których spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie pracy rękodziela mają mieć zagwarantowaną wszechstronną pomoc.

Zgodnie z brzmieniem *Art. 181a. § 1. Przedmiotem działalności spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych jest zawodowa i społeczna rehabilitacja inwalidów i niewidomych przez pracę w prowadzonym wspólnie przedsiębiorstwie.*

§ 2. Spółdzielnie pracy rękodziela ludowego i artystycznego tworzą nowe i kultywują tradycyjne wartości kultury materialnej, organizują i rozwijają rękodzieło ludowe i artystyczne, sztukę i przemysł artystyczny.

§ 3. W celu zapewnienia warunków wykonywania zadań statutowych, mających szczególnie charakter społeczny, spółdzielnie, o których mowa w § 1 i 2, korzystają z wszechstronnej pomocy organów władzy państwowej oraz administracji rządowej i samorządowej oraz ze zwolnień i ulg w świadczeniach publicznoprawnych, określonych w odrębnych przepisach.

W treści przytoczonego przepisu wyraźnie wskazano, że z uwagi na przedmiot i szczególnie charakter działalności spółdzielni, zawodową i społeczną rehabilitację we wspólnym przedsiębiorstwie, nie jest jej celem nadrzędnym osiąganie zysku, a zapewnienie pracy i rehabilitacja osób niepełnosprawnych. **Dla zapewnienia zadań statutowych spółdzielni organy władzy państwowej oraz administracji rządowej i samorządowej udzielają pomocy w tym również pomocy w formie zwolnień i ulg.**

W obecnym stanie prawnym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych **nie korzystają z żadnych dodatkowych form pomocy innych niż dostępne dla pozostałych przedsiębiorstw na rynku.** Łączenie celów ekonomicznych z realizowaną misją rehabilitacji zawodowej, społecznej i medycznej w istniejących jeszcze spółdzielniach inwalidów i spółdzielniach niewidomych, **wymaga przywrócenia im szczególnego statusu gwarantującego dodatkowe instrumenty wsparcia.** Nawet w okresie Pandemii Spółdzielnie inwalidów nie otrzymały żadnej dedykowanej formy pomocy.

Ramy prawne całokształtu działalności Spółdzielni Inwalidów, jako Zakładów Pracy Chronionej normuje Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. Ustawa ta, przez 25 lat poddana została prawie 100 nowelizacjom. Spółdzielnie Inwalidów najboleśniej odczuły wprowadzone regulacje chroniące konkurencyjność, które jednocześnie likwidowały ostatnie przywileje dla Spółdzielczości. Dzisiejsza ustawa o rehabilitacji **całkowicie zrównuje bowiem przedsiębiorstwa nastawione na zysk ze spółdzielniami inwalidów, realizującymi działalność statutową i swoistą misję.** Postulowana w gospodarce rynkowej równość sektorów stałą się przyczynkiem do obecnej sytuacji spółdzielni gdzie w praktyce „równość nierównych” dziesiątkuje spółdzielnie inwalidów. Dofinansowanie z środków PFRON (SODiR – System obsługi dofinansowań i refundacji) przysługuje w tej samej wysokości spółdzielni inwalidów zatrudniającej 80% niepełnosprawnych w warunkach zakładu pracy chronionej co przedsiębiorcy tzw. otwartego rynku pracy (na którym nie ciążyą dodatkowe wymogi dotyczące zatrudnienia osób niepełnosprawnych).

Nasze postulaty dotyczą, więc **przywrócenia spółdzielniom inwalidów należnych im przywilejów podatkowych i gospodarczych** uzasadnionych ich szczególną rolą dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Choć przepisy dotyczące pomocy publicznej, zasadniczo nie powinny różnicować podmiotów ze względu na formę prowadzonej działalności, to jednakowoż odrębne regulacje dotyczące spółdzielni społecznych znajdują się obecnie w większości ustaw dotyczących polityki społecznej. Spółdzielnie inwalidów w swojej dzisiejszej liczebności nie stanowią istotnego zagrożenia dla konkurencyjności a korzyści społeczne w pełni uzasadniają przyznanie im dodatkowej pomocy.

Postulujemy, więc by w „Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych” zagwarantować dla wszystkich spółdzielni inwalidów:

1. Prawo zatrzymania podatku od nieruchomości przez spółdzielnie inwalidów bez konieczności osiągnięcia wskaźnika zatrudnienia schorzeń specjalnych. Środki przekazywane są następnie na ZFRON (Zakładowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych).
2. Prawo do objęcia dofinansowaniem SODiR wszystkich pracowników niepełnosprawnych w spółdzielniach inwalidów bez względu na uzyskanie prawa do emerytury w przypadku dalszego zatrudnienia.
3. Prawo do otrzymania przez osoby niepełnosprawne poszukujące pracę, dofinansowania z środków PFRON na wniesienie wkładu również do spółdzielni inwalidów lub niewidomych (nie tylko do spółdzielni społecznej).
4. Prawo do zatrzymania na ZFRON 90% zaliczki podatku dochodowego od osób fizycznych zatrudnionych w spółdzielni (w miejsce dotychczasowego 60%).
5. Prawo do udzielania ulg we wpłatach na PFRON przez spółdzielnie inwalidów (w myśl art. 22 ustawy) bez konieczności spełniania dodatkowych wymogów w zakresie zatrudniania osób ze schorzeniami specjalnymi.
6. Przywrócić prawo do otrzymywania wyższego dofinansowania SODiR dla spółdzielni inwalidów niż dla otwartego rynku. Do roku 2012 różnica w dofinansowaniu wynosiła 30%.
7. Przyznać nowe źródło finansowania przychodni lekarskich i rehabilitacyjnych, prowadzonych fakultatywnie przez spółdzielnie inwalidów. Obecna pomoc na ZFRON nie pozwala na utrzymanie przychodni bez konieczności rezygnacji z pozostałych form pomocy dla osób niepełnosprawnych.
8. Zlikwidować niewspółmiernie wysokie kary za nieterminowe opłacanie kosztów płacy innych niż wynagrodzenie netto. Obecnie sankcją jest konieczność zwrotu całego przyznanego dofinansowania, mimo zrealizowania zasadniczego celu, jakim jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Kłopoty z płynnością i opłacenie ZUS z opóźnieniem, karane jest, więc podwójnie, nie tylko odsetkami, ale również koniecznością zwrotu SODiR.
9. W „ustawie o ekonomii społecznej” zastosować rozwiązania i przywileje dla spółdzielni inwalidów, takie jakie otrzymały spółdzielnie społeczne.

W imieniu Rady i Zarządu KZRSLiSN
PREZES ZARZĄDU

mgr Hubert Pora

- den P
- do den